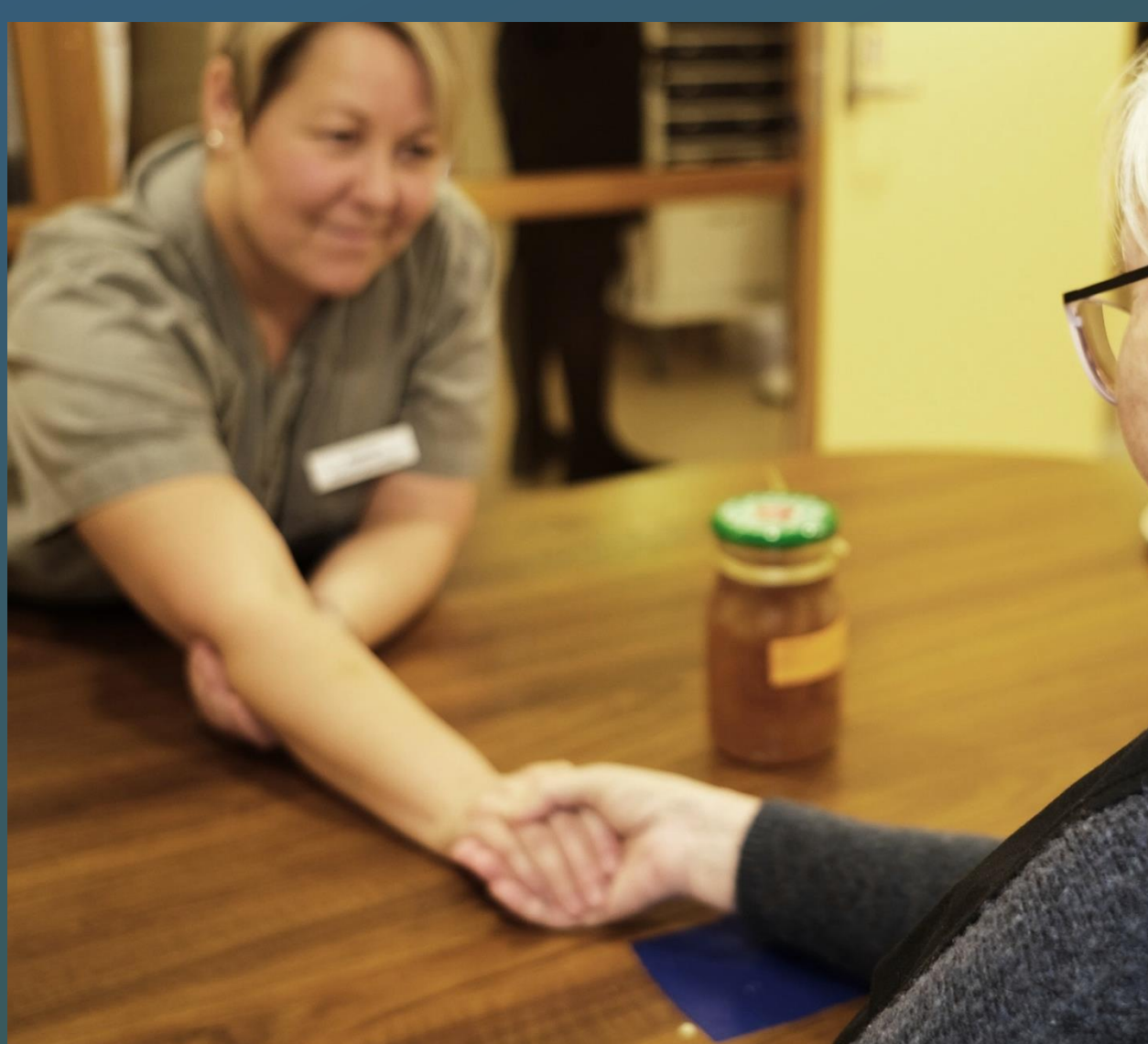

Handlings- og økonomiplan 2025-2028

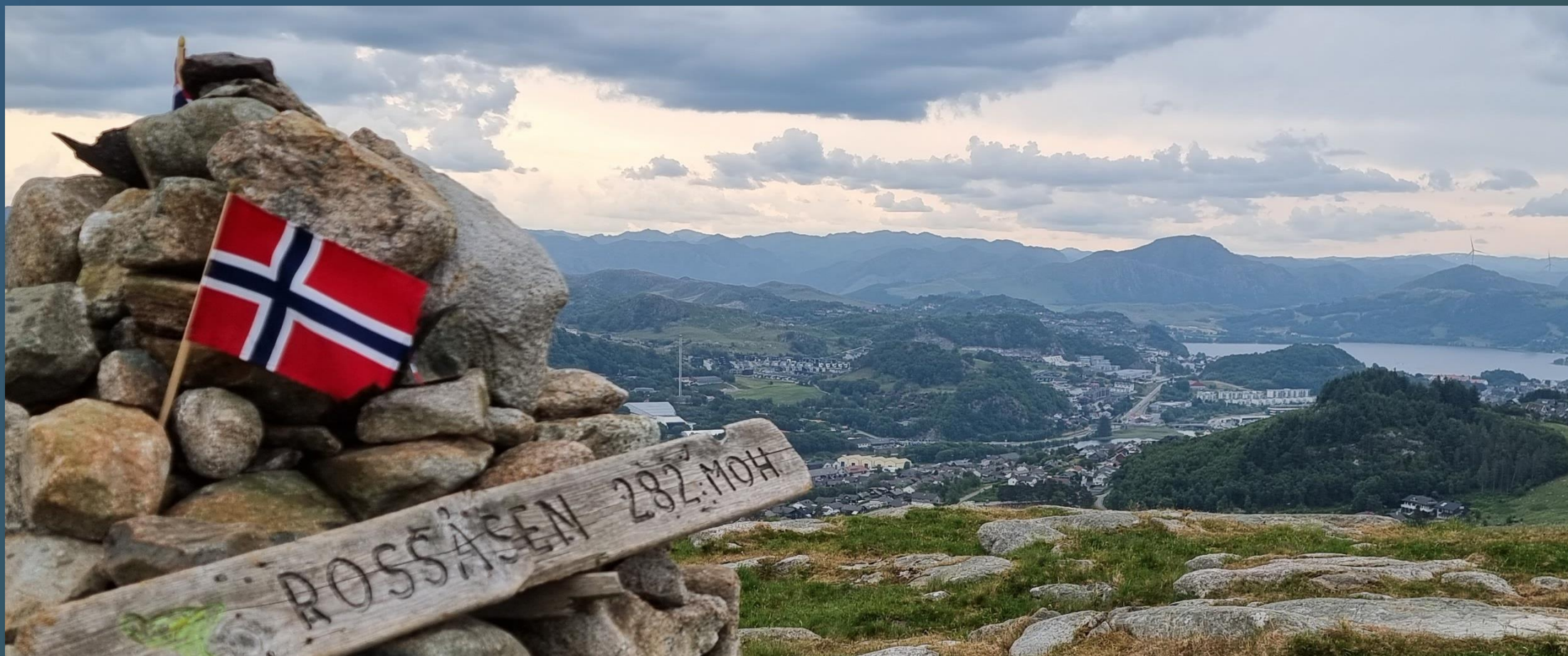
Kommunedirektørens forslag

Bedre sammen

Bedre sammen

Perspektivmeldingen

Finansministeren legger frem Perspektivmeldingen 2024

Trygve Slagsvold Vedum
finansminister

Perspektivmeldingen

Finansministeren legger frem Perspektivmeldingen 2024

Hovedutfordringer

Kamp om arbeidskraft

Foto: Colourbox

Behov for omstilling

Foto: Equinor

Fortsatt god fordeling

Foto: Unsplash

Finansministeren le

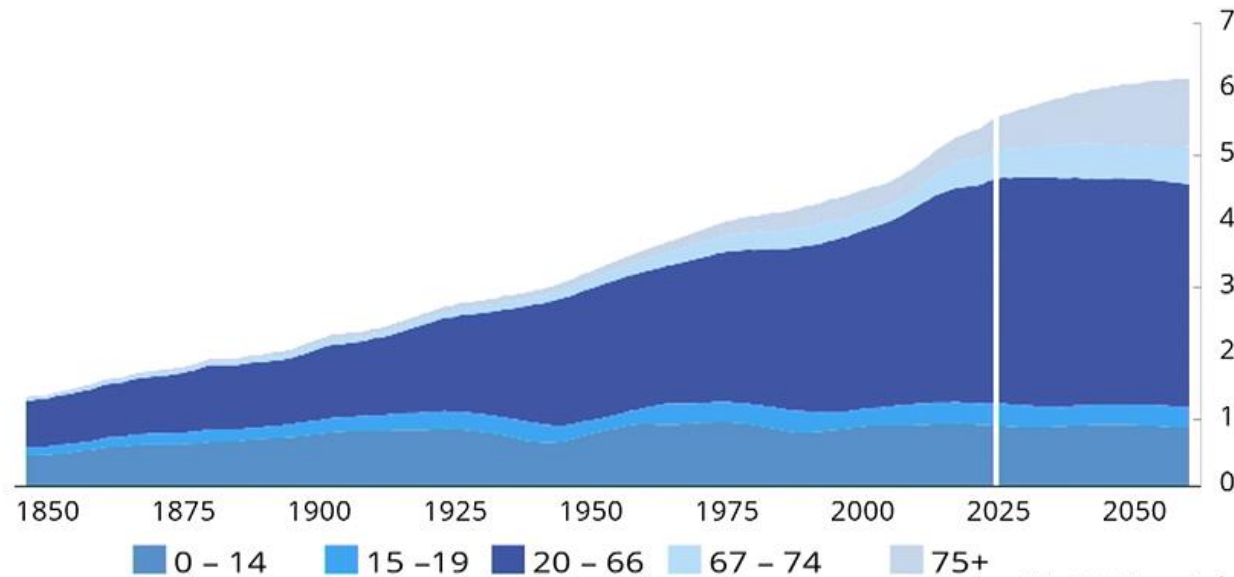

Trygve S
finansm

Perspektivmeldingen

Befolkningsendringer påvirker samfunnsutviklingen

Befolkningen fordelt på aldersgrupper. Millioner. 1846–2060

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet

Finansdepartementet

THE TIMES THEY ARE A-CHANGING

KS KONSULENT

“Den perfekte storm”

Demografi

Mangel på arbeidskraft

Mange utenfor arbeidslivet

Sykefravær

“Den perfekte storm”

Konklusjon:

Gjesdal kommune (og alle andre kommuner) må omstille kraftig de neste årene for å møte fremtiden

“Den perfekte storm”

To viktige ting dere MÅ huske etter dagens innlegg:

1. Dette kan ikke løses med mere penger!
2. Det går ikke over!

KI generert bilde - Copilot

“Den perfekte storm”

Vår største utfordring nå er mangelen på:

TID

Styreleder i KS Gunn Marit Helgesen. Foto: KS

“Nå er det alvor”

«Det er for lite penger til å finansiere det innbyggerne forventer, og de tjenestene kommunene er pålagt av Stortinget.»

Forslag til statsbudsjett

Forslag til statsbudsjett

Krevjande tider i
Kommune-Noreg,
regjeringa stiller
opp

 Kommunal- og
distriktsdepartementet

Forslag til statsbudsjett

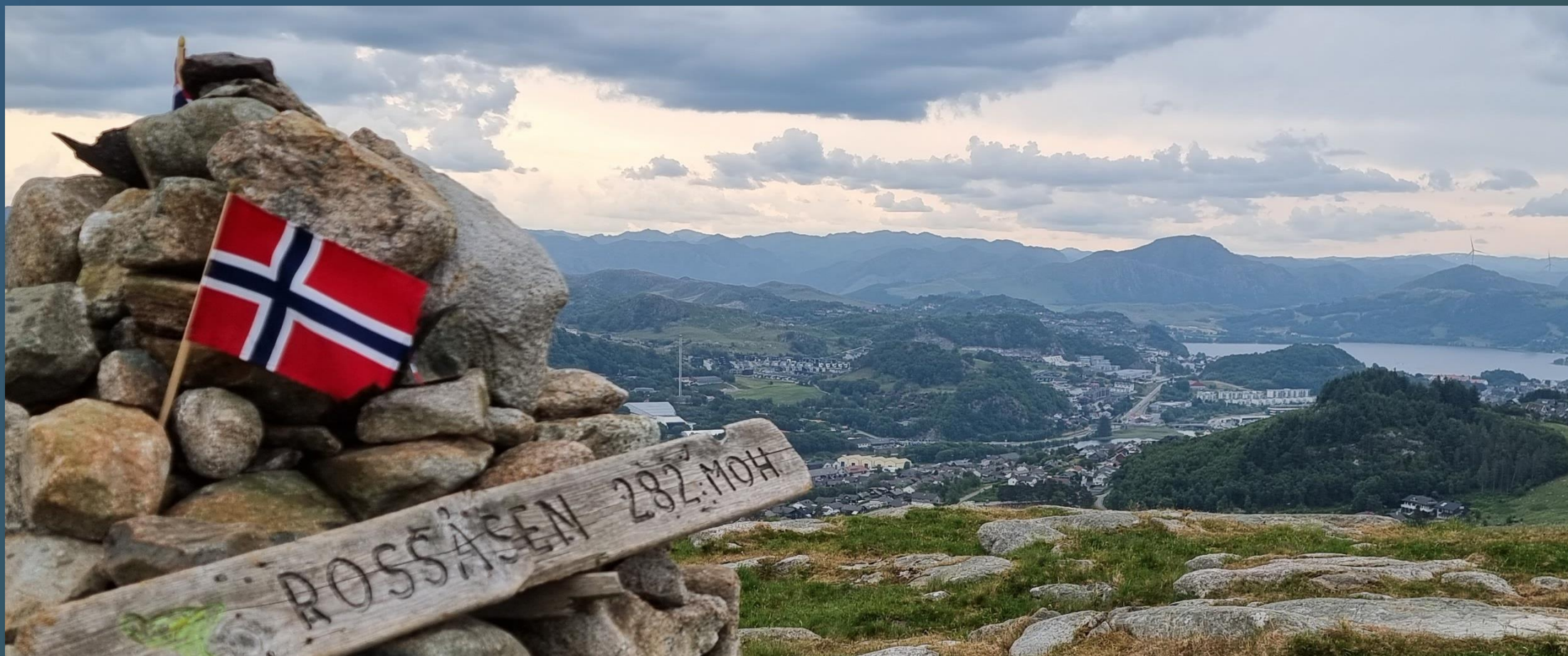
Handlingsrommet for norske kommuner økes med 3,1 mrd

Gjesdal → 8 millioner

Pressekonferanse fredag
Gjesdal → 10 millioner

Nytt inntektssystem

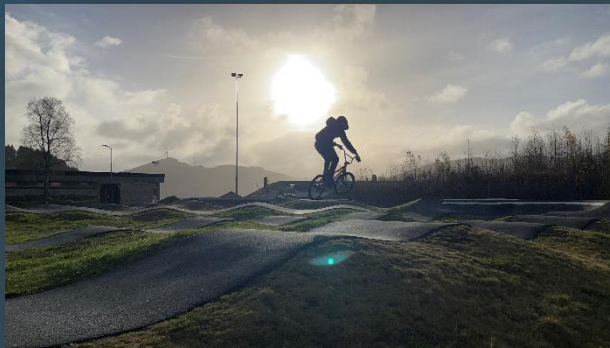
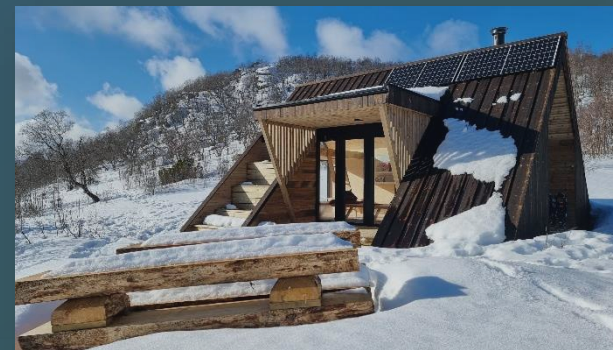
Gjesdal → 10 millioner

Gjesdal har satset

Fremover

Fremover

Kommunebudsjett

- hva var nå det?

Kommunebudsjett

Driftsbudsjett

Inntekter

Kostnader

Investeringsbudsjett

Anskaffelser

Finansiering

Balanse

Eiendeler

Egenkapital

Gjeld

Driftsbudsjett

Nytt inntektssystem

Skatt

- Økt skatteutjevning – fra 60 % til 64 %
- Utbytte og formueskatt – til staten
- Kommuneskatt = inntektsskatt

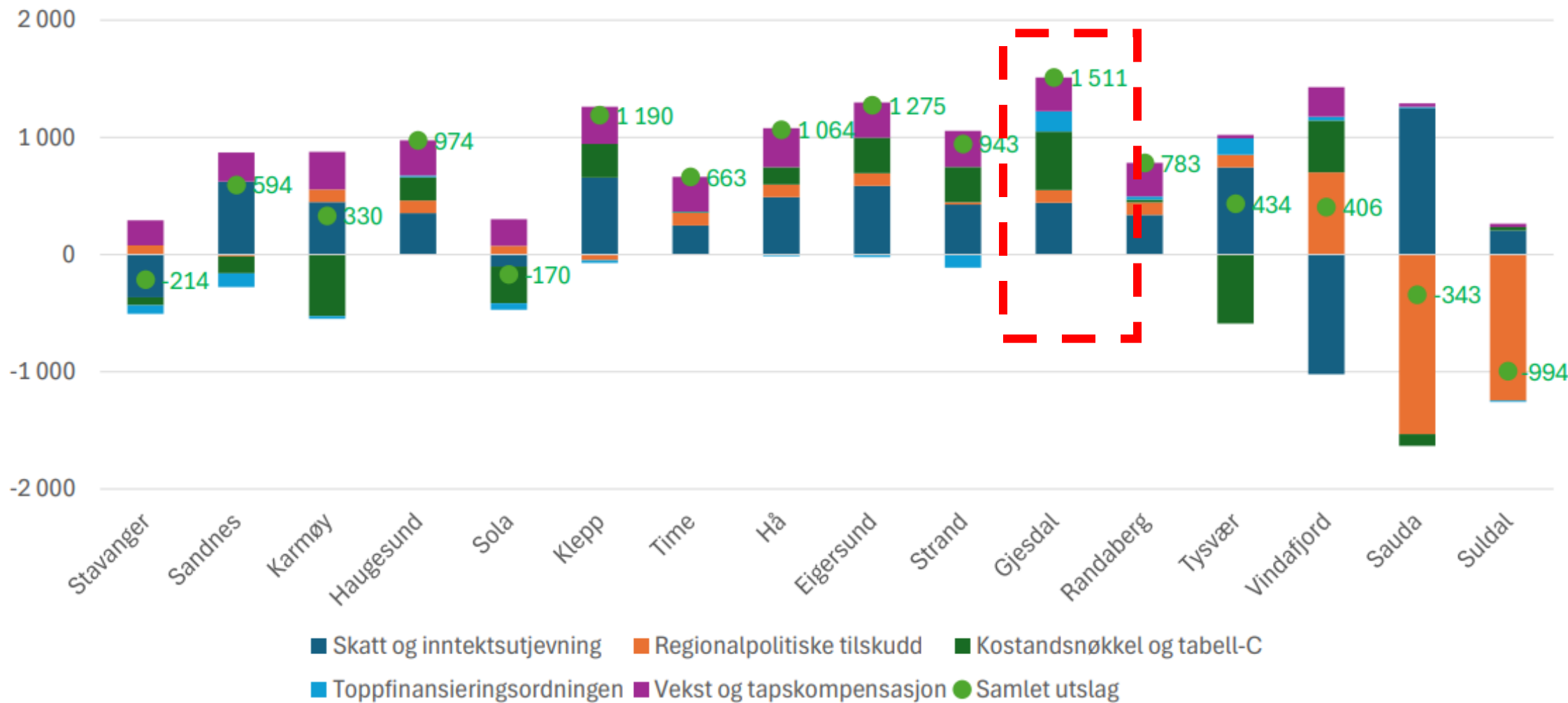
Tilskudd fra staten

- Regionalpolitisk tilskudd
- Omlegging av kostnadsnøkler
- Ressurskrevende tjenester

Dobbel effekt for Gjesdal

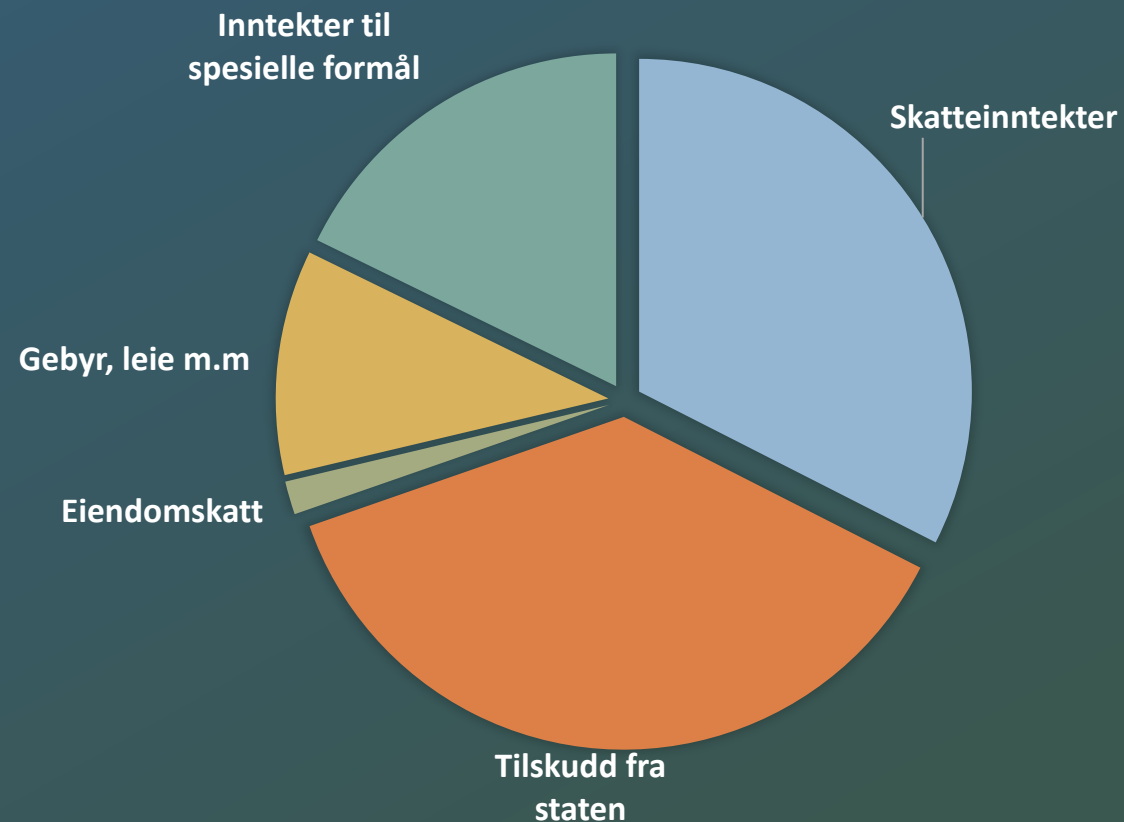
De fleste kommunene i Rogaland med over 3 500 innbyggere kommer positivt ut med forslaget til nytt inntektssystem

Samlet utslag nytt inntektssystem - kommuner i Rogaland med over 3 500 innbyggere

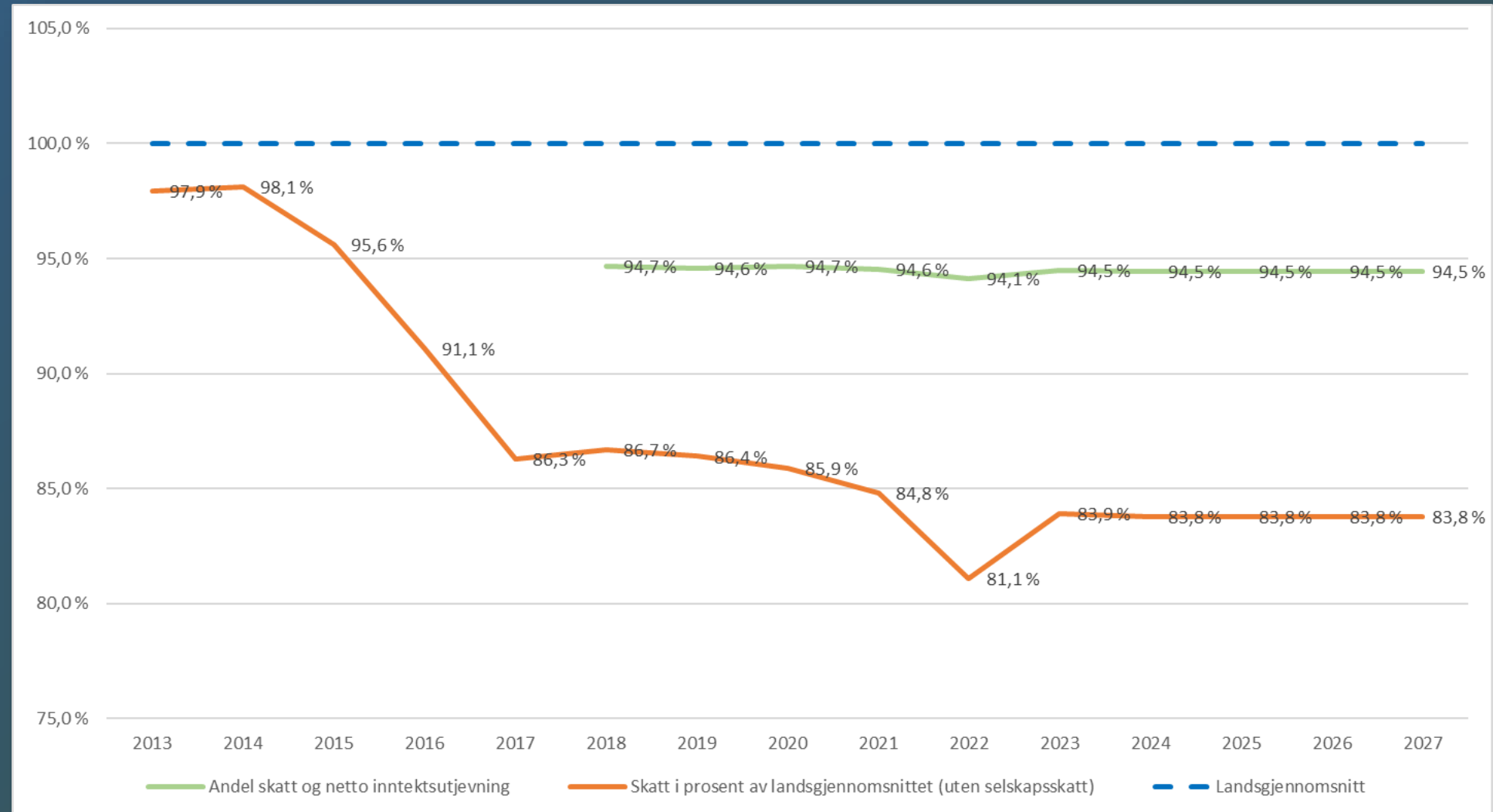

Inntekter

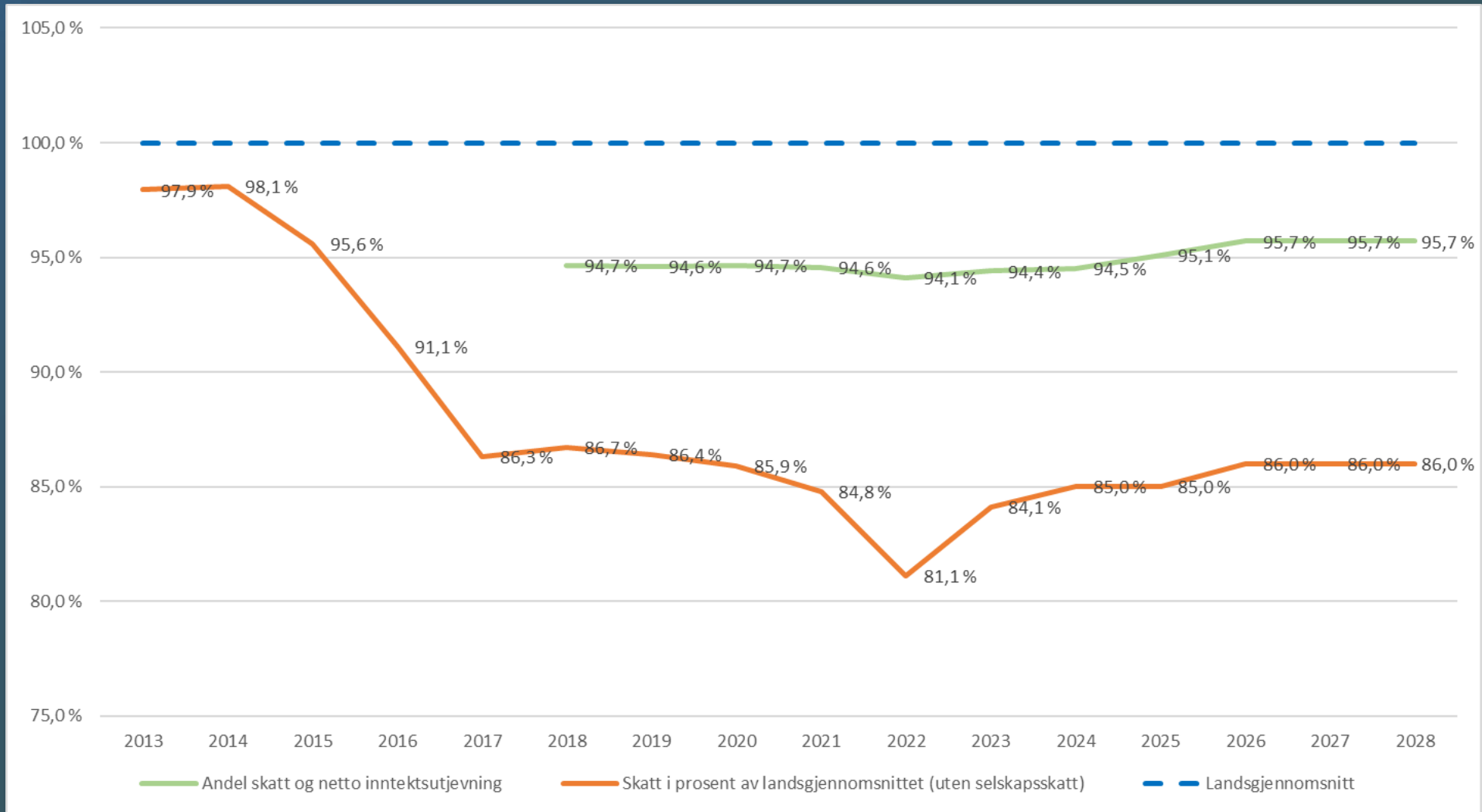
Skatteinntekter	445 000 000
Tilskudd fra staten	509 400 000
Eiendomsskatt	22 200 000
Gebyr, leie og tilsvarende	149 786 000
Inntekter til spesielle formål	243 385 000
Totalt	1 369 771 000

Skatt i fjor

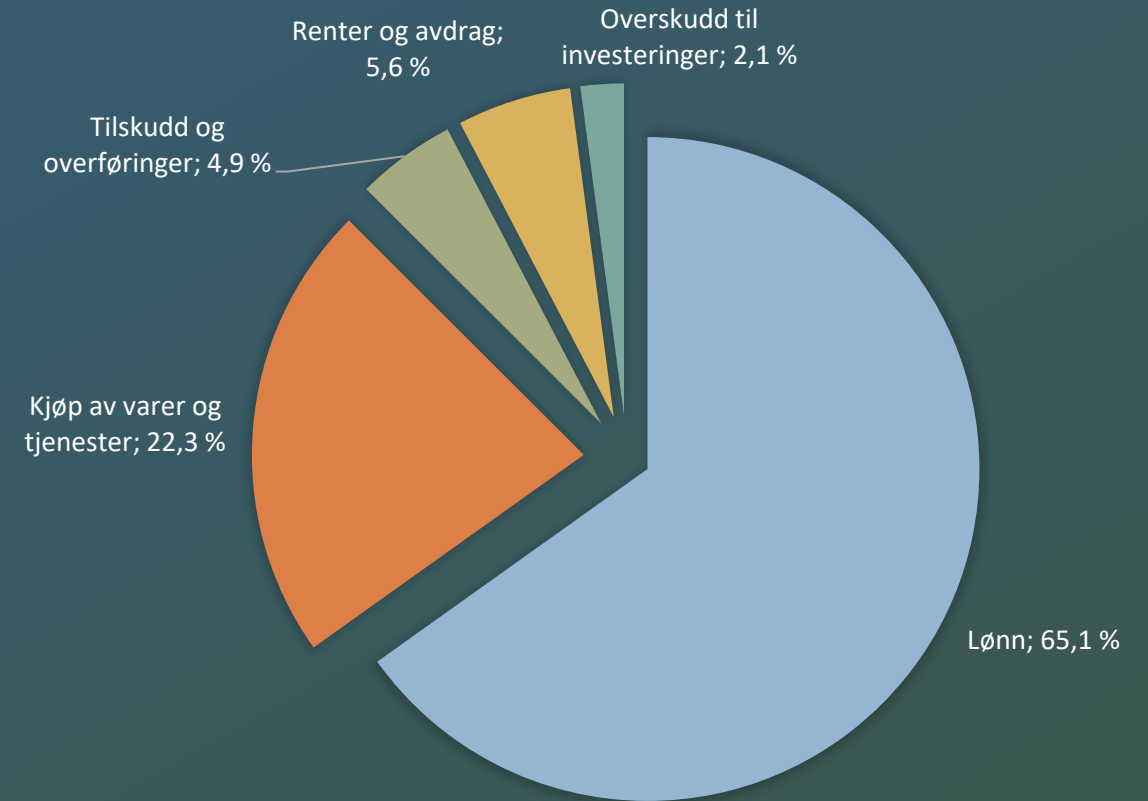

Skatt i år

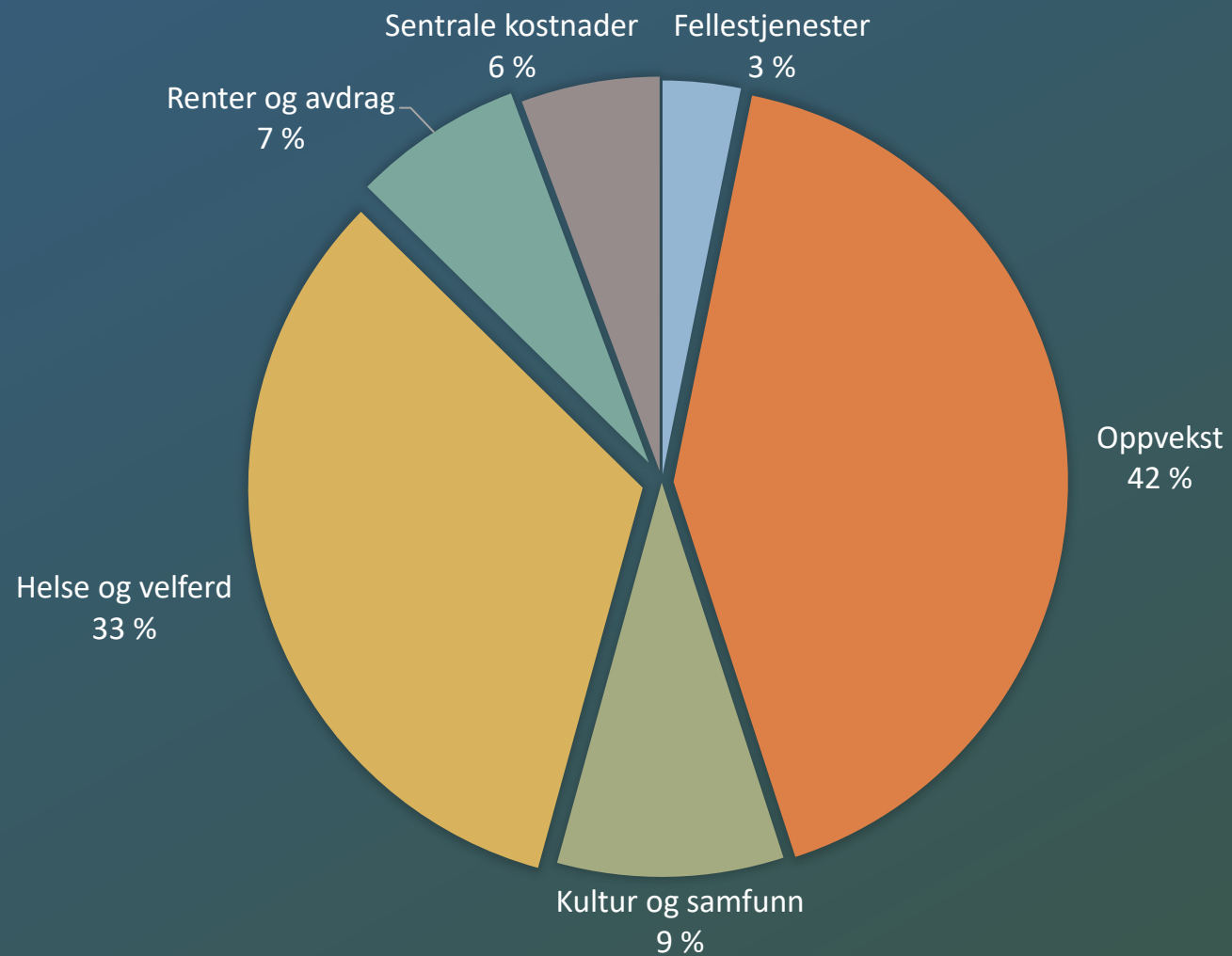
Kostnader

Lønn	892 290 000
Kjøp av varer og tjenester	306 013 000
Tilskudd og overføringer	66 495 000
Renter og avdrag	76 165 000
Overskudd til investeringer	28 808 000
Totalt	1 369 771 000

Kostnadsfordeling

justert for inntekt

Prioritering – langsiktig økonomisk bærekraft

18 000 000 Styrke egenfinansiering investeringer – bedre resultat og lavere gjeld

10 000 000 Øke takten i avdrag på eksisterende lån

Oppvekst – videreføre nivå fra 2024 – demografiendringer

Kultur og samfunn – videreføre nivå fra 2024

Fellestjenester – videreføre nivå fra 2024

Helse og velferd – økning rettighetsbaserte tjenester - demografiendringer

Innsparinger 2025

Helse og velferd: 10 800 000

6 000 000	Reduksjon institusjonsplasser
4 000 000	Redusere flyktningtjenesten/voksenopplæringen (færre bosettinger)
800 000	Redusere en stilling innen forebygging og mestring

Oppvekst: 5 200 000

2 300 000	Reduksjon barnehageplasser høst 2025
2 900 000	Fase ut 2. opptak barnehage (virkning fra 2026)

Frem til 2028 - demografiendringer

15 millioner

Investeringsbudsjett

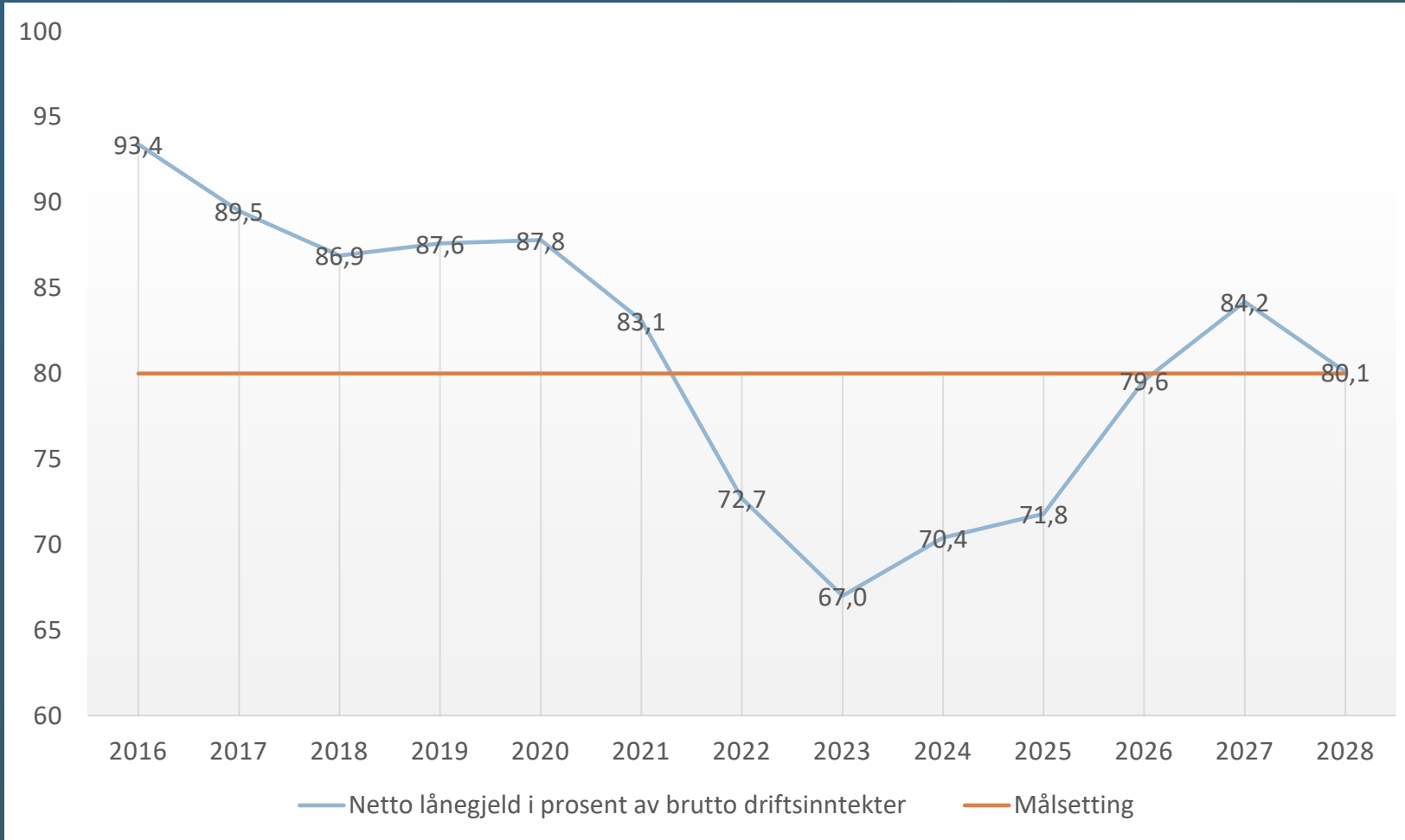
Investeringer 2025 -2028

1 002 720 000 Totalt

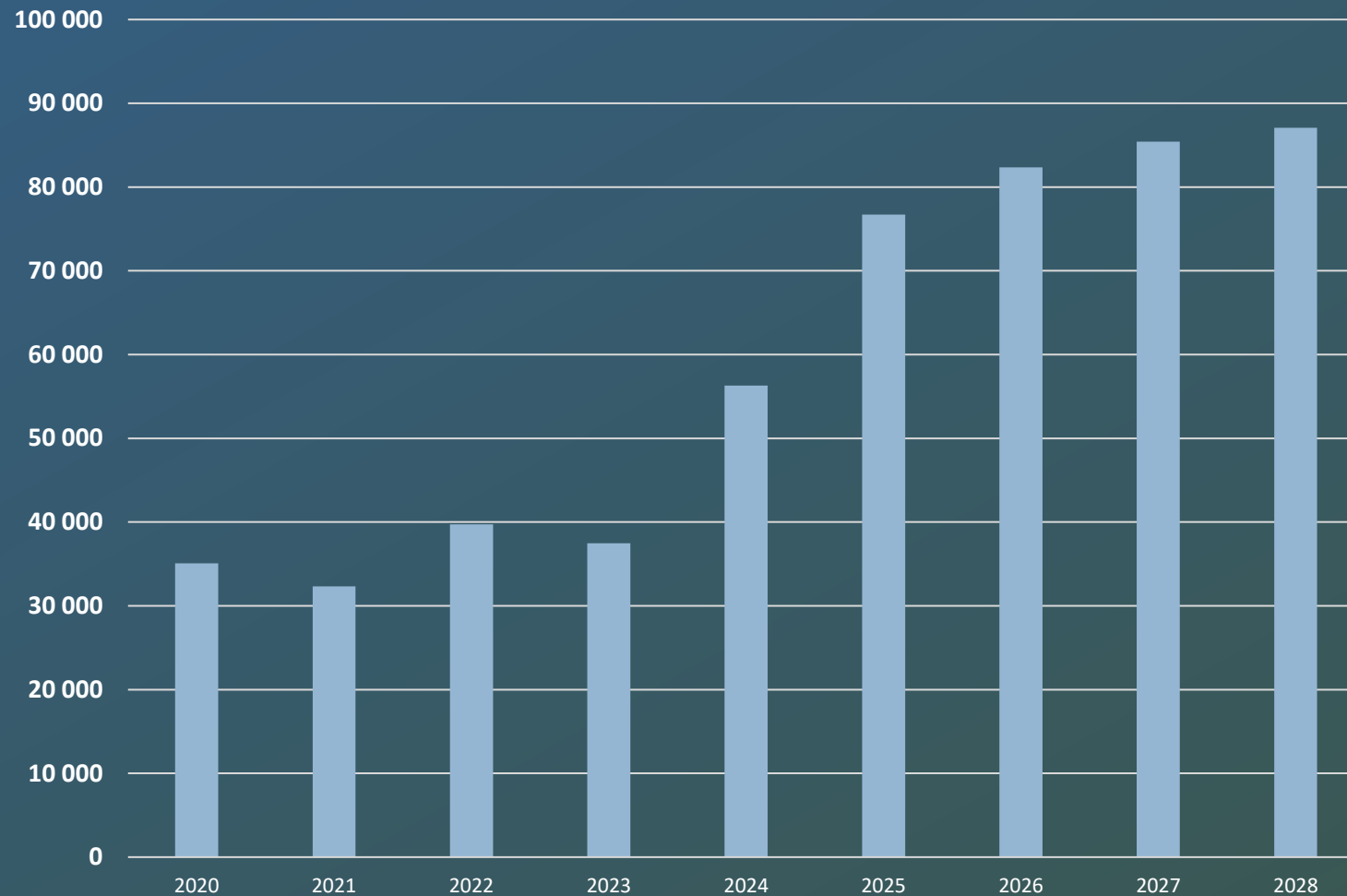
601 000 000	Nytt helsekvartal
106 000 000	Infrastruktur for boligbygging og vekst
94 000 000	Infrastruktur for vann og avløp
33 000 000	Klima og miljø
32 000 000	Digitalisering og IT
31 000 000	Kommunale boliger
20 000 000	Driftsmateriell tekniske tjenester
15 000 000	Idrett og friluftsliv
8 000 000	Uteområder skoler og barnehager
62 720 000	Andre investeringer

Gjeldsgrad

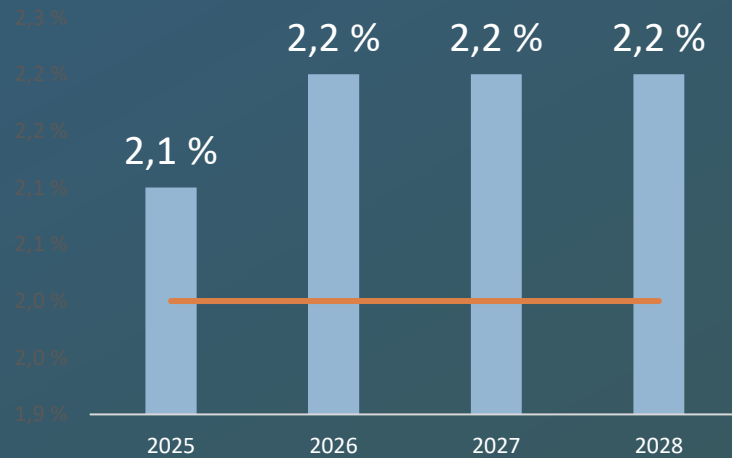
Renter og avdrag

Måltall

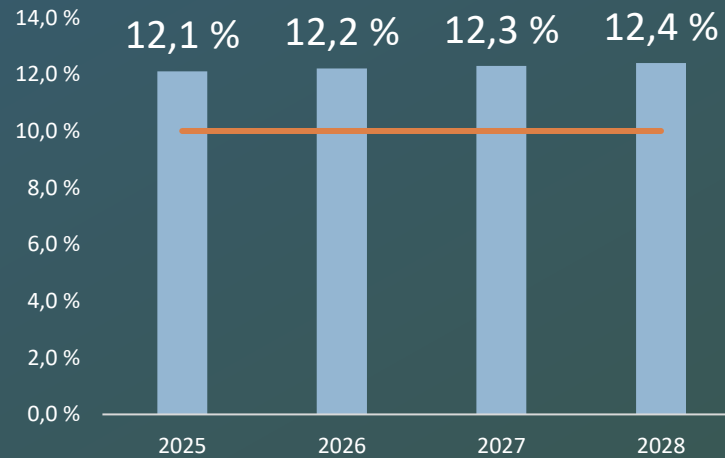
**Netto driftsresultat
i % av inntekt**

2,0 %

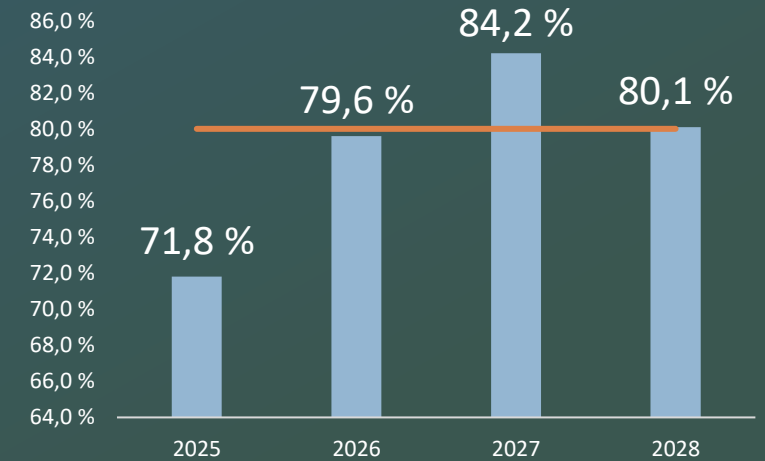
**Fondsreserver i % av
inntekt**

10,0 %

**Lånegjeld i % av
inntekt**

80,0 %

Tidslinje

Kommunedirektør
presenterer sitt
budsjettforslag.

4. nov

Formannskapet
Innstilling til
kommunestyret

28. nov

Kommunestyret
Endelig
behandling

16. des

Politisk gjennomgang av forslaget.
Administrasjonen bistår ved behov.

VEVERIET

Kommuneplanens
SAMFUNNSDEL
2025 - 2035
Bedre sammen

Gjesdal
kommune

I Gjesdal kommune prioriterer vi disse satsingsområdene:

Gode hverdagsliv

Det skal være lett for alle å delta i samfunnet i Gjesdal.

Vi samarbeider med innbyggere, næringsdrivende og frivillige for å bygge et samfunn der hver enkelt innbygger kan leve gode hverdagsliv.

Vi skal:

- prioritere gode fellesskapsløsninger
- bidra til god livskvalitet og redusere sosiale ulikheter
- utvikle et trygt, inkluderende og tilgjengelig samfunn

Bærekraftige lokalsamfunn

Det skal være attraktivt å bo i Gjesdal og drive næring her.

Vi legger til rette for at innbyggere, frivillige og næringsdrivende kan skape bærekraftige arbeidsplasser og nabolag.

Vi skal:

- velge holdbare løsninger som tar hensyn til natur og klima
- jobbe helhetlig og målrettet med næringsutvikling
- bidra til utvikling av mangfoldige bomiljø med gode møteplasser

Barn og unge

Det skal være godt å vokse opp i Gjesdal.

Vi legger til rette for at hele lokalmiljøet bidrar til at barn og unge blir robuste og mestrer livet. Sammen skaper vi et inkluderende miljø der barn og unge kjenner at de hører til.

Vi skal:

- bygge gode oppvekstmiljø for alle
- ha høy kvalitet på tjenester for barn og familier

Bedre sammen

Bedre sammen

Framtidsretta - Inkluderende - Lagspiller

Kommuneportrettet

Gjesdal fyker opp i toppen

Gjesdal klatrer og ender for **FØRSTE GANG BLANT DE 10 BESTE.**

GJESDAL

Gjesdal ligger i Rogaland fylke

INNEBYGERE: Litt over 12 000

ORDFØRER: Endre Espelidbo (Ap)

KOMMUNEDIREKTØR: Pål Larsen

ROBØK: Alder

Mer av tallgrunnlaget i Kommuneportrettet finner vi fra Kommunestyremøtet for 2024. Mange av tallene i barometeret hentes fra Statistikkens til SSB som ble publisert 17. juni.

Gjesdal kan sole seg i glansen blant de 10 beste på Kommunebarometeret.

FOTO: MAGNUS KNUTSEN BUREKE

TJENESTER

KOMMUNE BAROMETERET: Gjesdal har ligget i øvre sjikt i Kommunebarometeret siden 2020. I år gjør rogalandkommunen sin beste plassering noensinne.

BARNEHAGE: Her går Gjesdal fram 61 plasser til en 246. plass. Mye av årsaken er at andelen barnehager, både kommunale og private, som oppfyller pedagognormen, har økt betraktelig. Den er nå 100 prosent for de private barnehagene.

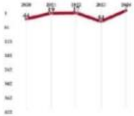
HELSE: Gjesdal går fram 126 plasser fram til

en 42. plass i denne sektoren. Noen av årsakene er en betydelig økning årsverk av både leger og helsepersonell. Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager har økt. Det samme har netto utgifter til forebygging per innbygger over fire år.

KULTUR: I denne kategorien går Gjesdal fram 120 plasser fram til en 106. plass. Kommunen bruker mer penger på aktivitetstilbud for barn og unge. Det er også en økning i andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige. Det

er også blitt flere kulturarbeidere.

ÅPENHET: Kommunal Rapport lager Åpenhetsbarometeret sammen med Pressens offentlighetsutvalg for å teste åpenheten i norske kommuner. I 2023 ble Gjesdal rangert på en 337. plass av totalt 306 kommuner i undersøkelsen. Dette er betydelig mye dårligere enn i 2022, da endte kommunen på en 98. plass.

ØKONOMI

Her går Gjesdal fram fire plasser til en 62. plass.

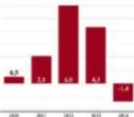
DRIFTSRESULTAT: Det siste året har kommunens korrigerte driftsresultat blitt betydelig svekket og er nå på minussiden. I gjennomsnitt leverte kommunene et korrigert netto driftsresultat på - 3,27 prosent i fjor. Da har Kommunal Rapport korrigert for premieavvik, avsetninger til bundne fond og utbetaling fra

Havbruksfondet. Gjesdal leverte et korrigert netto driftsresultat på - 1,35 prosent av brutto driftsinntekter. Det er en stor tilbakegang fra driftsresultatet på 4,26 prosent året før.

DISPOSISJONSFOND: I 2023 var disposisjonsfondet til Gjesdal 13,7 prosent av brutto inntekter. Kommunens frie kapital er dermed blitt litt lavere enn Kommune-Norges gjennomsnittlige verdi på 14,25 prosent. Det betyr

at Gjesdal så å si har samme handlingsrom som de fleste andre kommuner.

FINANS: Kommunene brukte i gjennomsnitt 0,85 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter i fjor, før vi tar hensyn til avdrag. For Gjesdal var dette tallet 1,54 prosent.

NÆRINGS LIV

KOMMUNE-NM: I NHOs kommune-NM for 2024 blir Gjesdal rangert på 43. plass. Klengen har indikatorer fra næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi. Kommunen gjør det best i kategorien kommuneøkonomi med 15. plass. Dårligst gjør kommunen det i sektoren for kompetanse med 271. plass.

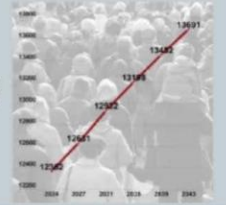
ARBEIDSLØSDIGHET: Ifølge tall fra Nav var arbeidsløsheten i Gjesdal 1,7 prosent ved utgangen av august. Landsgjennomsnittet for august var 2 prosent.

FRAMTIDA

FOLKETALLS: I Gjesdal bor det litt over 12 000 innbyggere. SSB ventet at befolkningen vil øke med 11 prosent fram mot 2043.

KLIMA OG NATUR: De siste fire årene har Gjesdals klimagassutslipp økt med 4,92 prosent. Landsgjennomsnittet er - 3,85 prosent. Kommunen går fram 97 plasser i sektoren og ligger på en 119. plass. En av årsakene er blant annet en dobling i andel kilometer av kommunale veier som er tilrettelagt for sykling.

FORVENTET FOLKETALLSUTVIKLING

KONKLUSJON

Gjesdal går fram i åtte av totalt 12 sektorer på Kommunebarometeret i 2024. Kommunen går fire plasser fram i den viktige kategorien økonomi. Arbeidsløsheten er litt lavere enn landsgjennomsnittet, og Gjesdal kan vente seg en nokså stor befolkningsvekst.

BERIT ALMENDINGEN
berit@kommunal-rapport.no

Kommunebarometeret

Familiens hus

